

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 071 897/99-04029
Signatura: vg5ns201

Oblastní pracoviště č. 7
Okresní pracoviště České Budějovice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Zvláštní škola Prachatice Zlatá stezka 387, 383 01 Prachatice
IZO:	102 263 639
Identifikátor ředitelství:	600 171 477
Ředitelka školy:	Mgr. Daniela Vojíková
Zřizovatel:	Školský úřad Prachatice
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Prachatice
Termín inspekce:	23. a 24. 3. 1999
Inspektoři:	Mgr. Irena Urbanová, Mgr. Vladimír Ira
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Řízení školy Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č.j. 24 452/98-21, plán práce školy na školní rok 1998-99, plán práce výchovného poradce, plán práce školní družiny, minimální preventivní program, plán kontrol, povinná dokumentace podle § 38a, odst. 1, zákona č. 299/1984 sb. ve znění pozdějších změn, záznamy z hospitací.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

Základním materiálem, ze kterého se odvíjí činnost ve škole je Plán práce školy pro školní rok 1998/99. V něm jsou stanoveny termíny jednotlivých úkolů a zodpovědnost pracovníků a pracovníc za jejich plnění. Tento plán práce byl projednán a schválen na zahajovací pedagogické radě před začátkem školního roku a dále rozpracován v plánech třídních učitelů a zodpovědných pracovníků za jednotlivé úseky v měsíčních plánech.

Vzhledem k tomu, že současná ředitelka byla pověřena vedením a správou školy od 1. 9. 1998, písemně koncepční záměry rozvoje školy zatím nezpracovala. O to konkrétnější a obsažnější je plán práce, který zahrnuje beze zbytku všechny oblasti života školy s výhledem do příštího školního roku. Tento plán je vyhodnocován a doplňován tak, aby

vyhovoval potřebám žáků s mentálním i kombinovaným postižením ve spádové oblasti školy. Klade se důraz na odbornou připravenost učitelů i materiální zajištění provozu a účinnější spolupráci s rodiči žáků.

Pedagogické rady jsou svolávány šestkrát ročně. Zápisy z nich jsou přehledné a obsahují všechny důležité informace o průběhu a výsledcích vzdělávání ve třídách zvláštní školy i ve třídě pomocné školy. Kromě pedagogických rad jsou pravidelně svolávány jednou za měsíc provozní porady a každý týden schůzka ředitelky školy s výchovnou poradkyní.

Plánování a koncepční činnost školy jsou nadprůměrné.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

K dnešnímu dni má škola 98 žáků, z toho 91 navštěvuje zvláštní školu a 7 třídou pomocné školy. Ve dvou třídách se vyučuje v odděleních (třída pomocné školy a první a druhý ročník ZvŠ). Jsou zřízena 2 oddělení školní družiny a školního klubu.

Vedení školy tvoří ředitelka a její zástupkyně. Současná ředitelka byla pověřena ředitelem Školského úřadu Prachatice vedením a správou Zvláštní školy Prachatice od 1. 9. 1998, dopisem ze dne 26. 8. 1998. Ředitelka zodpovídá za výchovně vzdělávací činnost v 1. - 5. ročníku ZvŠ a ve třídě pomocné školy, ŠD a ŠK, za ekonomiku a mzdy, správní řízení, náslechy žáků SPgŠ a sestavení rozvrhu. Zástupkyně ředitelky zodpovídá za výchovně vzdělávací činnost v 6. - 9. ročníku ZvŠ, zájmovou činnost, bezpečnost práce, inventarizaci, pokladní deník, kabinety, rozpis dozorů a činnost provozních zaměstnanců.

Organizační struktura vychází z přesného rozdělení kompetencí a vymezení pracovních náplní všech pedagogických i provozních pracovníků.

2.2 Personální struktura

Ped. pracovníci	Celkem	VŠ + SpPg	VŠ bez SpPg	SPgŠ + SpPg	Studující SPgŠ
Učitelé(ky)	13	8	3	2	-
Vychovatelky	2	-	-	1	1
Celkem	15	8	3	3	1

Pedagogický sbor je stabilizovaný a věkově spíše starší. Vedení školy věnuje velkou pozornost rozšiřování speciálně pedagogického vzdělávání a vytváří pro studující dobré podmínky. Dosažené speciálně pedagogické vzdělání je zohledněno v platovém předpisu. Pedagogičtí pracovníci se pravidelně účastní vzdělávacích akcí SVIS Prachatice a Jihočeského centra vzdělávání pedagogů.

Škola zajišťuje učitelům také širokou nabídku odborných časopisů a publikací s odborným i pedagogickým zaměřením.

Pedagogické a odborné řízení je na nadprůměrné úrovni.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Kontrolní činnost vedení školy je systematická, je rovnoměrně rozvržena do celého školního roku a zaměřuje se na všechny oblasti života školy. Jsou z ní pořizovány záznamy, které slouží jako podklad pro hodnocení pracovníků. Vzhledem k tomu, že ředitelka dobře zná práci všech učitelek a učitelů, jsou pohospitační rozhovory vedeny neformálním způsobem. Z písemných dokumentů vyplývá, že na všech poradách se projednává činnost školy, jednotlivých ročníků, sdělují se konkrétní zkušenosti. Týká se také péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky z odlišného sociokulturního prostředí. Důraz je kladen na přípravu a motivaci žáků k získání dalšího vzdělání na odborných učilištích.

Pro hodnocení pracovníků jsou stanovena kritéria, se kterými byli všichni seznámeni. Prvořadá je kvalitní výchovně vzdělávací práce.

Partnerský styl řízení pozitivně ovlivňuje vztahy mezi pracovníky, vztahy mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem.

Kontrolní systém školy je na nadprůměrné úrovni.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Základem vnitřního informačního systému jsou pedagogické rady a provozní porady. Aktuální informace získávají pedagogičtí pracovníci na nástěnce ve sborovně a denním kontaktem s vedením školy. Pro rodiče jsou organizovány pětkrát ročně třídní schůzky, každé pondělí odpoledne mohou navštívit výchovnou poradkyni. Informace a konzultace k řešení okamžitých problémů mohou rodiče dostat také při individuálních návštěvách od ředitelky školy a jednotlivých učitelů.

Škola informuje veřejnost o své činnosti uveřejňováním článků v regionálním tisku a pořádáním výstav žakovských prací. Součástí vnějšího informačního systému je informování základních škol v okrese Prachatice o činnosti školy.

Informační systém školy má spíše nadprůměrnou úroveň.

5 Vedení povinné dokumentace

Povinná dokumentace je vedena podle § 38a, odst. 1, zákona č. 29/1984 Sb. ve znění pozdějších změn. Škola používá předepsané tiskopisy. Dokumentace žáků je přehledná, úplná. Systém práce s dokumentací zajišťuje ochranu osobních dat.

6 Plnění učebních plánů, popřípadě jiných schválených učebních dokumentů

Zvláštní škola vzdělává žáky podle Vzdělávacího programu zvláštní školy č.j. 22 980/97-22 ze dne 20. 6. 1996. Ve všech předmětech a ročnících je dodržován stanovený počet vyučovacích hodin, učební plán je realizován v plném rozsahu. V souladu s dodatky k učebnímu plánu mohou žáci 1. - 9. ročníku navštěvovat nepovinný předmět zdravotní tělesná výchova a náboženství. Třída pomocné školy plní Vzdělávací program pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22.

Pro tři žákyně s kombinovaným postižením vypracovaly učitelky individuální vzdělávací plány, které jsou průběžně aktualizovány a vyhodnocovány.

Učební plány jsou plněny na spíše nadprůměrné úrovni.

7 Efektivnost využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům

Rozpočet přidělený zřizovatelem umožňuje škole plnit zvolené vzdělávací programy. Využívá se na nákup učebnic, učebních textů a názorných pomůcek.

Finanční prostředky jsou využívány v souladu se vzdělávacími potřebami zařazených žáků.

8 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Škola je umístěna blízko centra města ve starší budově s novější přístavbou. Je dobře přístupná i pro dojíždějící žáky.

Všechny třídy jsou vybaveny nábytkem, který odpovídá věku žáků. Kromě dvou tříd, kde je nábytek nový, vykazuje již značnou opotřebenost. Velikost tříd odpovídá požadavkům žáků zvláště školy. Také pro další činnosti je dostatek prostoru. Škola má dřevodílnu a kovodílnu, žákovskou kuchyňku, tělocvičnu, kabinety, sborovnu, ředitelnu, samostatné místnosti pro škoní družinu a klub s velkou terasou a relaxačními plochami, žákovskou knihovnu a školní pozemek.

Dostupnost a množství názorných pomůcek a didaktické techniky umožňuje uplatňovat zásadu názornosti ve výuce hospitovaných předmětů. Pro tak velkou školu není postačující jeden televizor a jeden videopřehrávač, úplně chybí počítače s výukovými programy pro žáky, také ve vybavení žákovské kuchyně chybí modernější spotřebiče. Fond učebnic je dostatečně široký. Všechny používané učebnice, pracovní sešity a učební texty mají schvalovací doložku MŠMT ČR.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti jsou průměrné.

9 Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh hodin včetně délky přestávek je sestaven se zřetelem k dodržování psychohygienických zásad vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří mají v průběhu vyučování dostatek prostoru pro odpočinek a relaxaci. Učitelky a učitelé byli k žákům vstřícní, individuálně s nimi pracovali, jejich práci pozitivně hodnotili. Všechny prostory školy i třídy jsou vkusně vyzdobené, panuje zde čistota a pořádek. Pitný režim je dodržován, stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně v těsné blízkosti školy.

Psychohygienické podmínky jsou nadprůměrné.

10 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Matematika

Hospitováno bylo ve třech hodinách v pátém, sedmém a spojeném prvním a druhém ročníku.

Sledované hodiny měly promyšlenou stavbu, byly zabezpečeny dostatkem názorných pomůcek, stanovený cíl byl vždy plněn. Učitelky a učitel se snažili učivo žákům co nejlépe zpřístupnit, pracovali se skupinami i jednotlivci, průběžně je hodnotili. Žáci dobře spolupracovali, jsou vedeni k upevňování algoritmů i k řešení individuálních úkolů. Za dobrou práci byli často odměňováni didaktickou hrou, nechyběly relaxační chvilky. Žákyně s dyskalkulií postupovala podle individuálně zpracovaného plánu a používala pro výpočty kalkulátor. Záznamy ve školních i domácích sešitech jsou opravené. Komunikace s rodiči prostřednictvím žákovských knížek je pravidelná a kultivovaná. Největší množství inovačních prvků a zajímavých motivačních forem zařadily učitelky v prvním, druhém a sedmém ročníku.

Kvalita výuky matematiky měla průměrnou až vynikající úroveň.

Český jazyk

Hospitováno bylo ve třech hodinách ve 3., 4. a 9. ročníku

Český jazyk učí odborně a pedagogicky způsobilé učitelky se speciálně pedagogickým vzděláním a bohatými zkušenostmi v daném typu školy. Při výuce efektivně používaly frontální a samostatnou práci doplněnou individuálním přístupem k žákům a respektováním osobního pracovního tempa. Střídání činností (čtení, psaní, rozhovor) udržovalo pozornost žáků v průběhu celých vyučovacích hodin. Žáci pracovali převážně se zájmem. V nižších ročnících prokazovali odpovídající zvládnutí psaní a čtení. V devátém ročníku v hodině slohu se žáci dobře vyjadřovali a formulovali své myšlenky. Ve všech hodinách se pozitivně projevíly partnerské vztahy mezi učitelkami a žáky. Hodnocení žáků je vyrovnané ve všech složkách (jazyková výchova, literární výchova, sloh, psaní), motivující a průběžné.

Učebnice a pracovní sešity, které jsou k dispozici žákům v dostatečném množství, mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Při hodinách literární výchovy jsou používány i knihy ze školní knihovny. Žáci, kteří mají potíže se zvládnutím čtení a psaní mohou navštěvovat čtenářský a dramatický kroužek.

Výuka českého jazyka má nadprůměrnou úroveň

Pracovní vyučování

Hospitováno bylo ve dvou hodinách ve skupině chlapců a dívek (7. - 9. ročník)

Hodiny pracovního vyučování měly činnostní charakter. Žáci a žákyně měly pro svou práci dostatek materiálu a vhodné pracovní nástroje. Výrobky jsou vybírány s důrazem na osvojování pracovních dovedností uvedených ve vzdělávacím programu. Dívky měly zadány práce podle ročníku a zejména podle individuálních schopností (šití sukně, háčkování), chlapci zpracovávali stejný výrobek (práce se dřevem). Vyučující jejich práci průběžně kontrolovali a hodnotili, pomáhali méně zručným žákům. Podle záznamů v třídních knihách jsou vyučovány všechny složky předmětu (díleňské práce, pěstitelské práce, práce v domácnosti).

Výuka pracovního vyučování měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Zeměpis, fyzika, přírodopis, vlastivěda

Hospitovány byly čtyři hodiny v 5., 7. a 9. ročníku.

Učivo ve všech těchto předmětech je probíráno v souladu se vzdělávacím programem. Hodiny vlastivědy a zeměpisu byly zaměřeny na opakování učiva, při hodině fyziky se žáci prostřednictvím zdařilého pokusu seznámili s principem elektrického oblouku.

Při vyučování zeměpisu, přírodopisu a fyziky byly používány efektivní vyučovací metody (samostatná a skupinová práce, pokus, soutěž, práce s mapou) doplněné používáním názorných pomůcek. Při zeměpisu byl kladen důraz na orientaci na mapě, pochopení cizích pojmů a zapojení všech žáků do práce v hodině. Přírodopisné učivo (obilniny) vycházelo z pozorování ukázek přírodnin, byla zařazena práce s textem v učebnici. Učivo fyziky (tepelná a světelná energie) bylo žákům předáváno v přiměřeném rozsahu a na základě použití názorných pomůcek (zářivka, žárovka, novinové články).

Efektivita výuky vlastivědy byla částečně snížena nesystematicky volenými otázkami při opakování a nepoužíváním názorných pomůcek. Žáci však pracovali aktivně, se zájmem a měli velmi dobré znalosti opakované látky. Hodnocení žáků ve všech předmětech bylo pozitivní a motivující. Vstřícné a partnerské vztahy mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem podporovaly příznivou atmosféru pro výuku.

Výuka uvedených předmětů měla průměrnou až nadprůměrnou úroveň.

Psaní

Hospitace proběhla ve třídě pomocné školy.

Velice kvalitní a promyšlená práce učitelky se třemi skupinami, která zároveň pečlivě postupovala podle individuálního vzdělávacího programu se žákyní s autismem a mnohačetnou dyslálií. Učitelka je k žákům laskavá, ale důsledná, dosahuje výborných výsledků při práci se žáky s těžkým mentálním postižením. Žáci a žákyně zažívají pocit z úspěchu a pobytu ve škole.

Výuka měla vynikající úroveň.

Řečová výchova

Hospitace proběhly ve dvou hodinách ve čtvrtém a šestém ročníku.

Obě sledované hodiny byly metodicky výborně vedené. Žáci byli aktivní, stále zaměstnaní. Ve čtvrtém ročníku se zaměřili na rozšiřování slovní zásoby, porozumění čtenému textu, délku samohlásek, zrakovou orientaci a vyhledávání písmen. V závěru se žáci naučili novou básničku a byli odměněni didaktickou hrou. V šestém ročníku navodila paní učitelka pozitivní vyladění žáků společným „pozdravem Slunce“. Zaměřila se na plynulost a správnost čtení, vysvětlovala méně známá slova, zařadila soutěž. V obou hodinách byli žáci průběžně hodnoceni a povzbuzováni pochvalou.

Kvalita výuky řečové výchovy měla nadprůměrnou až vynikající úroveň.

11 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V činnosti školy se projevuje vyváženost vzdělávací a výchovné složky pedagogické práce. Ve všech hospitovaných hodinách převažovaly partnerské a vstřícné vztahy. Žáci školy jsou dobře připravováni pro přijetí na odborná učiliště. Škola poskytuje dostatek stimulů a velmi dobré podmínky pro rozvoj osobnosti žáků s mentálním postižením. Bývalí spolužáci přicházejí do školy besedovat o svých zkušenostech z odborných učilišť, a tím motivují své bývalé spolužáky k dalšímu vzdělávání. V hospitovaných hodinách projeví žáci školy dobré znalosti.

Výsledky vyučování lze hodnotit jako spíše nadprůměrné.

12 Hodnocení výchovného poradenství

Funkci výchovné poradkyně vykonává učitelka s pedagogickou i odbornou kvalifikací a dlouholetou praxí na této škole. Plní současně funkci protidrogové koordinátorky, účastní se všech odborných školení a dalších akcí a získané poznatky přenáší do vlastní práce se žáky, vypracovala a plní „Minimální preventivní program pro školní rok 1998/99, který se v tématických blocích týká všech tříd ve škole, jednorázové akce pak žáků sedmého až devátého ročníku.

Ve výchovně poradenské činnosti postupuje plánovitě. Každý týden v pondělí odpoledě si vyhradila pro konzultace a pomoc rodičům při řešení výchovných problémů a při rozhodování o správné volbě povolání jejich dětí. Snaží se motivovat žáky, zejména romského etnika, k dalšímu vzdělávání na odborných učilištích. S vedením školy a třídními učiteli se podílí na řešení výchovných problémů žáků ve škole, zajišťuje systematickou péči o vhodnou volbu povolání, která zahrnuje besedy, exkurze do závodů a odborných učilišť, úřadu práce, vyplňování dotazníků atd. Spolupracuje se sociálním odborem ÚM, ŠÚ a PPP v Prachaticích, dětskými lékaři, oddělením péče o rodinu a děti OÚ a okresní kurátorkou pro mládež. O své činnosti vede přehlednou dokumentaci.

Výchovné poradenství je na nadprůměrné úrovni.

13 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola podporuje kvalitní využívání volného času žáků zavedením zájmových kroužků : pěveckého, čtenářského a dramatického, kopané, sportovního a výtvarného. Žáci navštěvují divadelní a filmová představení v rámci vyučování, jsou zavedeny nepovinné předměty zdravotní tělesná výchova a náboženství. Každoročně probíhají cvičení v přírodě, plavecký výcvik, turnaje v přehazované, ve skoku vysokém, šplhu, vybíjené a kopané. Probíhá akce „Krmelec“, „Den Země“, dopravní soutěž, mikulášská a vánoční nadílka, školní kolo SHM, jsou pořádány školní výlety.

Rozsah a kvalita aktivit doplňujících výchovně vzdělávací činnost je na nadprůměrné úrovni.

14 Další zjištění

Organizace dopravní výchovy

Dopravní výchova je součástí ročního plánu školy i školní družiny. V průběhu školního roku jsou žáci průběžně seznamováni s dopravními předpisy - ve škole je dostatek pomůcek a testů. Vyvrcholením je školní kolo dopravní soutěže, kde žáci prokazují získané znalosti a dovednosti.

Organizace lyžařských kurzů

Lyžařské kurzy se každoročně pořádají pro žáky vyšších ročníků. Pedagogičtí pracovníci, kteří je vedou, mají platné osvědčení o absolvování předepsaných kurzů pro tuto činnost.

ZÁVĚRY

Zvláštní škola v Prachaticích má kvalifikovaný pedagogický sbor. Z celkového počtu 13 učitelek a učitelů jich 10 splňuje pedagogickou i odbornou způsobilost pro výuku na tomto typu speciální školy, 3 mají pedagogickou a odbornou způsobilost pro výuku na základní škole. Ředitelka školy uplatňuje partnerský a demokratický styl řízení, což pozitivně ovlivňuje a motivuje všechny pracovníky a vytváří příznivou atmosféru ve vzájemných vztazích mezi učiteli a žáky. Škola zajišťuje kvalitní péči o rozvoj osobnosti žáků s mentálním postižením.

Pro další zkvalitnění výuky škola potřebuje doplnit moderní spotřebiče do žákovské kuchyně, obnovit opotřebovaný nábytek v několika třídách a zakoupit počítač s výukovými programy pro žáky.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Irena Urbanová v. r.

členové týmu Mgr. Vladimír Ira v. r.

V Českých Budějovicích

dne 12. 4. 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzala dne 13. 4. 1999

razítko

Podpis ředitelky školy: Daniela Vojíková v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad Prachatice	27. 4. 1999	1061/99

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	K inspekční zprávě nebyly podány připomínky.